

Digitala prov på distans

Branschrådet Tunnelbana & Spårväg

21 maj 2025

Reglering vid digitala prov

- Det finns ingen uttrycklig reglering i Sverige som anger hur identifiering ska gå till vid digitala prov på distans, men det finns rättsliga ramar och praxis som påverkar detta, och många lärosäten har egna riktlinjer för hur studentidentitet ska säkerställas. Högskoleförfattningarna framhäver bl.a. att examinationer ska vara rättssäkra och likvärdiga, vilket kan anses vara en förutsättning att rätt student examineras.
- Skolväsendet lyder också under förvaltningslagen som ställer krav på rättssäker handläggning

Olika metoder som förekommer vid högskolor beroende på verktyg och typ av prov:

Metod för identifiering

Kommentar

BankID-inloggning

Vanligt vid vissa nationella provplattformar (t.ex. för antagningsprov).

Inloggning via eduID / studentkonto

Ger grundläggande identifikation men ej säkert att rätt person sitter bakom skärmen.

Kameraövervakning + ID-visning

Används ofta vid distanstentor, men kräver samtycke och särskilda GDPR-rutiner.

Särskild kontrollfråga (t.ex. muntlig presentation)

Används ibland som komplettering för att bekräfta identitet.

Olika metoder som förekommer vid högskolor beroende på verktyg och typ av prov:

Metod för identifiering

Kommentar

BankID-inloggning

Vanligt vid vissa nationella provplattformar (t.ex. för antagningsprov).

Inloggning via eduID / studentkonto

Ger grundläggande identifikation men ej säkert att rätt person sitter bakom skärmen.

Kameraövervakning + ID-visning

Används ofta vid distanstentor, men kräver samtycke och särskilda GDPR-rutiner.

Särskild kontrollfråga (t.ex. muntlig presentation)

Används ibland som komplettering för att bekräfta identitet.

Trots identifieringskraven ökade fusket betydligt under pandemin visar rapporter från Universitetskanslersämbetet (UKÄ)

Lag och föreskrift

- Transportstyrelsens anses att frågan hanteras genom 12 § i lagen (1990:1157) om säkerhet vid tunnelbana och spårväg
- **12 §** *Den som är sysselsatt i verksamheten skall ha god kännedom om de förhållanden, föreskrifter och villkor som gäller för verksamheten och som berör hans arbetsuppgifter. Arbetsuppgifter av betydelse för säkerheten får utföras endast av den som med hänsyn till yrkeskunnande, hälsotillstånd och personliga förhållanden i övrigt anses lämplig.*
- Av 12 § framgår att det är verksamhetsutövaren som ska se till att den som ska utföra arbetsuppgiften har rätt kunskap om denna. Det innebär att det är verksamhetsutövaren som ska säkerställa att det är rätt person som genomför ett prov efter utbildningen.
- Transportstyrelsen har genom föreskrift TSFS 2017:64 infört bestämmelser grundat på § 12 i lag (1990:1157). Föreskriften tydliggör ansvaret hos er som aktörer bland annat genom kontroll av kompetens.
7 § Spårinnehavare, trafikutövare och den som driver särskild trafiklednings verksamhet ska ha ett förfarande för att kontrollera att personalen har den kompetens som krävs för att kunna utföra respektive arbetsuppgift på ett säkert sätt.

Gruppdiskussion

- Om digitala prov införs, hur kan ni säkerställa att rätt person genomför proven?
- Rapporten från UKÄ påvisar att fusk ökade under pandemin, vad säger det om kravet på säkerställandet hos er som aktörer?
- Ni har alla ansvar att säkerställa att rätt person har rätt kompetens. Öppnar digitala prov upp för ett äventyrande av kompetens?